

DUMITRU AGACHE, *Hrisoave inedite de la Ștefan cel Mare și destinul unor sate din Moldova*, Editura Junimea, Iași, 2006, 467 p.

În ultimele zile ale anului 2006 a văzut lumina tiparului – în colecția *Historia magistra vitae* a editurii ieșene Junimea – lucrarea *Hrisoave inedite de la Ștefan cel Mare și destinul unor sate din Moldova*, elaborată de cercetătorul Dumitru Agache, cunoscut în special pentru activitatea sa legată de apariția monumentalului corpus *Documenta Romaniae Historica*.

În contextul prilejuit de comemorarea în anul 2004 a 500 de ani de la trecerea la cele veșnice a lui Ștefan cel Mare, dar și de aniversarea în 2007 a 550 de ani de la urcarea în scaunul domnesc al Moldovei a aceluiași domnitor, Dumitru Agache a alcătuit un volum de documente, în mare parte inedite, păstrate atât în arhive din România, dar și în străinătate, mai cu seamă la Muntele Athos, referitoare la trei sate din zona centrală și de sud a Moldovei: Crainici (Crăinicești), numit apoi Lespezi (ținutul Putna), Dimești, numit ulterior Ilcești (ținutul Tecuci) și Secuieni (ținutul Roman). Începuturile acestor sate se plasează documentar la sfârșitul domniei lui Ștefan cel Mare.

Volumul de documente intitulat *Hrisoave inedite de la Ștefan cel Mare și destinul unor sate din Moldova* a fost structurat în șase capitole, însoțite de trei utili indici de locuri și nume, lista cuvintelor dispărute și arhaisme, lista de cuvinte și expresii slavone din documentele în limba română, rezumatul documentelor în limbile română și franceză, precum și planșe cu fotocopiile documentelor publicate.

Lucrarea debutează cu o prefață semnată de academicianul Ștefan Ștefănescu, care, în cuvinte calde, subliniază meritele acestei noi culegeri de documente legate de istoria spațiului rural din Moldova medievală.

În prefață autorul și-a propus să-și familiarizeze cititorii cu problematica documentelor publicate în volum, acte care creionează istoria unor sate din

Moldova pe o perioadă de cinci veacuri. Nota asupra ediției ne transmite informații legate de proveniența celor 94 documente (documentul III/14 A, B este un dublet), originale slavone sau românești, dar și traduceri vechi, copii, rezumate, regeste, publicate în colecția *Documente privind istoria României* sau sub formă de rezumate.

Volumul continuă cu lista abrevierilor, urmată de rezumatele celor 94 de documente, în limbile română și franceză, capitol structurat în trei părți, grupate în funcție de satele la care fac referire.

Cele 94 de documente au fost publicate grupat în trei părți. Prima parte, compusă din 26 de acte, datând din perioada 1497–1852, privește satul și schitul Crainici (Crăinicești), numit apoi Lespezi, dar și proprietăți învecinate, precum Sârbi, Gălești, Poenari, mănăstirile Cașin, Mera, Răchitoasa, Soveja și Vizantea. Cea de a doua parte însumează, de asemenea, 26 de documente, emise în perioada anilor 1497–1819, referitoare la satul Dimești, numit ulterior Ilcești pe Siret, în hotar cu moșia târgului Tecuci. Cea de a treia parte, alcătuită din 41 de acte, încadrate cronologic în perioada cuprinsă între anul 1491 și sfârșitul secolului al XVIII-lea, se referă în mod deosebit la satul Secuieni pe Cobâle, din ținutul Roman, precum și la așezările învecinate.

Volumul se încheie cu anexele menționate: indice de nume, listă de cuvinte dispărute și arhaisme, listă de cuvinte și expresii slave din documente în limba română și reproducerea celor 94 de documente publicate.

Respectând normele utilizate pentru editarea prestigioasei colecții *Documenta Romaniae Historica*, cercetătorul ieșean Dumitru Agache a pus la îndemâna istoricilor un valoros instrument de lucru pentru studierea istoriei Moldovei medievale.

PARASCHIVA-VICTORIA BATARIUC